

Name _____

Page | 1 of 6 |

לימוד מסכת תענית מוקדש לד"נ
נעכא גיטל בת שמואל הירש הלוי ע"ה

(718) 376-9663
(973) 860-1661 fax
tests@dafaweek.org
www.dafaweek.org

לע"נ ברוך בענדיט וברכה גרוס ע"ה
BY MR. AND MRS. DUVY GROSS

בחינה מוקדש לז"נ
עטא זלטא בת יוסף ע"ה

Future weekly dedications available

Email or Phone # _____ Place an "X" if Closed **גמרא** _____ (if no indication, we'll assume Open **גמרא**)

חזרה of the **דף**: _____ times

1st ever בחינה? _____

Please email or fax your completed **בחינה** using the contact info above by **Wednesday, April 11, 2018** and we'll send it back marked, **בל"ג**. All scores 90 or above will receive a financial incentive in the form of a gift certificate. Any comments, suggestions or corrections would be appreciated. Copies of these tests and answer keys can be obtained by contacting us or by download from our website listed above. Initially, the "questions only" test will be posted. A few weeks later, we will post the "question/answer" sheet. Please write clearly and use only black ink. Unless otherwise indicated, all questions are based on **גמרא** רש"י.

This week's בחינה starts on דף ג: 16 lines from the bottom תנא העבים and ends at the משנה on the top of דף ה.

1. Our **גמרא** quotes a **ברייתא** that says **העבים והרוחות שניות למטר**, clouds and winds are secondary, that is to say, almost as beneficial as the rain itself.

A) **עולא ואיתימא רב יהודה** say that this **ברייתא** is referring to clouds and winds that ...

- a) come before the rain.
- b) come after the rain.

יתן ד' את מטר ארצך אבק ועפר מן השמים ירד עליך עד השמדך: (דברים כח:כד)

This **פסוק** (from the **תוכחה**) describes the punishment of the damaging winds that will blow dust and dirt onto the crops.

B) **עולא ואיתימא רב יהודה** say that this **פסוק** is referring to winds that ...

- a) come before the rain.
- b) come after the rain.

C) The above two statements of **עולא ואיתימא רב יהודה** seem to contradict each other. How does the **גמרא** resolve this apparent contradiction?

Name _____

Page | 2 of 6 |

כי לשלג יאמר הוא ארץ וגשם מטר וגשם מטרות עזו: (איוב לז:ו)

2. A) **learned from this that snow is five times more beneficial to a mountain than rain is to land. From where in this פסוק does he learn this?**

B) **According to רש"י's first opinion, when רבא says that snow is beneficial to mountains, he means that it is even beneficial to mountains, and certainly it is beneficial to valleys. Why then does he single out mountains?**

There are three types of rain:

- מטרא ניחא, gentle rain
- מטרא רזיא, heavy rain
- עורפילא, light (thin) rain

3. Enter the rain type that is appropriate for the following:

- A) אילני, trees ____.
- B) פירות התבואה, produce ____.
- C) פרציידא דתותי קלא, a seed beneath a clod of dirt ____.

4. The גמרא lists three people who made a request כהוגן, שלא כהוגן, in an improper manner. Two were answered כהוגן, in a proper manner (אליעזר עבד אברהם ושאל) and one was not (יפתח הגלעדי).

אליעזר עבד אברהם

והיה הנער אשר אמר אליה הטי נא כדך ואשתה ואמרה שתה וגם גמליך אשקה אתה הכחת לעבדך ליצחק ובה אדע כי עשית חסד עם אדני: (בראשית כד:יד)

A) **What was improper with this request?**

שאל

ויאמר איש ישראל האיתם האיש העלה הזה כי לחרף את ישראל עלה והיה האיש אשר יכנו יעשרנו המלך עשר גדול ואת בתו יתן לו ואת בית אביו יעשה חפשי בישראל: (שמואל א יז:כה)

B) **What was improper with this request?**

יפתח הגלעדי

והיה היוצא אשר יצא מדלתי ביתי לקראתי בשובי בשלום מבני עמון והיה לד' והעליתו עולה: (שופטים יא:לא)

C) **What was improper with this request?**

Name _____

Page | 3 of 6 |

4. D) Hashem's response to יפתח was שלא כהוגן, his daughter came out to greet him. Hashem didn't want יפתח to sacrifice his daughter. What should יפתח have done?

(הושע ו:ג) ונדעה נרדפה לדעת את ד' כשחר נכון מוצאו ויבוא כגשם לנו כמלקוש יורה ארץ:

- E) רבי ברכיה said that ישראל made an improper request. When the Jews started to repent, they said, 'ונדעה נרדפה לדעת את ד', Let us know, let us strive to know Hashem, ויבוא כגשם לנו, then He will come to us like the rain. What was improper about this request?

אהיה כטל לישראל יפרח כשושנה ויך שרשיו כלבנון: (הושע יד:ו)

- F) 'I shall be like the dew to ישראל. Was this response considered כהוגן or not? Explain.

(first version) אין שואלין את הגשמים אלא סמוך לגשמים

5. Our משנה discusses מזכירין הגשמים mentioning the rain (saying משיב הרוח ומוריד הגשם). It first quotes the opinion of רבי אליעזר, that we start mentioning it on the first day of סוכות (before the time of rain). Then it quotes the opinion of רבי יהושע, that we start mentioning it on שמיני. The משנה then brings a back and forth dialog between רבי אליעזר and רבי יהושע as they try to prove their opinions. The משנה then says the statement, אין שואלין את הגשמים אלא סמוך לגשמים. On the one hand, שואלין typically refers to asking for rain by saying ותן טל ומטר in the ברכה of עלינו ברכה. On the other hand, it would seem out of place for our משנה to bring into the discussion the asking of rain.

- A) The בני ישיבה initially assumed that אין שואלין את הגשמים refers to ...

- a) saying משיב הרוח ומוריד הגשם.
- b) saying ותן טל ומטר.

- B) Based on this assumption, רבא attributed the statement of אין שואלין את הגשמים to be according to ...

- a) רבי אליעזר.
- b) רבי יהושע.

- C) רבא disagreed with רבא's assumption. He said that the statement of אין שואלין את הגשמים can be referring to ...

- a) saying משיב הרוח ומוריד הגשם.
- b) saying ותן טל ומטר.

Name _____

Page | 4 of 6 |

5. **D) And therefore (according to אב"י), we can even attribute the statement of אין שואלין את הגשמים to be according to ...**

a) רבי אליעזר.

b) רבי יהושע.

6. **Our רבי יהודה אומר העובר לפני התיבה ביום טוב האחרון של חג, האחרון מזכיר, הראשון אינו מזכיר. ביום טוב הראשון של פסח, הראשון מזכיר, האחרון אינו מזכיר.**

This seems to contradict a ברייתא which says רבי יהודה אומר עד שיעבור עד מתי שואלין את הגשמים? הפסח.

A) רב חסדא attempts to resolve this contradiction. רבי יהודה says that we mention rain through of the first day of שחרית. We then stop mentioning rain but continue asking for rain until פסח is over. Why didn't עולא like this resolution?

B) How did עולא resolve this contradiction?

C) רב יוסף tried to resolve this contradiction by explaining the ברייתא's words עד שיעבור הפסח to mean בעל שחרית של פסח, until after the פסח finishes davening on the first day of פסח. What problem did אב"י have with this resolution?

D) How did רב יוסף attempt to defend his position?

E) Why was רב יוסף's defense not accepted?

F) רבה tried to resolve the contradiction by explaining the ברייתא's words of עד שיעבור הפסח to mean פסח of ערב יום טוב of מנחה. We ask for rain until שחרית הפסח. We continue to mention rain through of the first day of שחרית. Just like we start mentioning rain before we start asking for it, so too we continue to mention it even after we finish asking for it. What problem did אב"י have with this resolution?

Name _____

Page | 5 of 6 |

7. משנה of our רבי יהודה follows the הלכה of רבי יוחנן in the name of רב אסי said (that we begin mentioning rain in מוסף of עצרת (שמניני עצרת). רבי זירא asked how can this be, for we know that רבי אלעזר says that the הלכה follows the opinion of רבן גמליאל who says that we start to ask for rain on ז' מרחשוון. Thus, there seems to be a contradiction between the פסק of רבי יוחנן as compared to the פסק of רבי אלעזר.

A) What is the first resolution the גמרא gives to this question?

B) The גמרא suggests a second resolution. רבי יוחנן says that regarding the הזכרה of rain the הלכה follows the opinion of רבי יהודה, that we begin saying it on עצרת. Regarding asking for rain, the הלכה follows the opinion of רבן גמליאל, that we begin saying it on ז' מרחשוון. למסקנא, how does the גמרא reject this answer?

C) The גמרא suggests a third resolution. (בני ארץ ישראל) , הא להו (בני בבל) , רבי אלעזר. הא לן (בני בבל) , and by extension, רבי יוחנן say that בני בבל follow the opinion of רבן גמליאל and start mentioning and asking for rain on ז' מרחשוון. The בני ארץ ישראל follow the opinion of רבי יהודה and start mentioning rain on עצרת and, right after טוב יום start asking for rain. Why the difference?

D) What question did the גמרא ask on this resolution?

E) How did the גמרא answer this question?

F) Based on this answer, how did the גמרא modify (and simplify) the previous resolution?

Name _____

Page | 6 of 6 |

8. A) For בני חוץ לארץ, who keep two days טוב יום, enter "YES" as to in which תפילות is משיב הרוח mentioned?
ומוריד הגשם

רבא	שמואל	רב (his original opinion)		
			מוסף	יום טוב ראשון (שמיני עצרת)
			מנחה	
			מעריב	יום טוב שני (שמחת תורה)
			שחרית	
			מוסף	

B) According to which opinion is the הלכה?

Please feel free to add any questions/answers, הערות or headlines of the סוגיות from this week's דף

Utilize our Shoel U'meishiv online at <http://www.dafaweek.org/discussion-forum>

Let's plan to be קונה the מסכת focusing on a simple חזרה of just the וטריא inside:

Were you able to make a few minutes every day for an immediate חזרה of the portion just learned? _____

Were you able to make time on שבת or Sunday to do a חזרה of the דף? _____

Were you able to make time on שבת or Sunday to do a חזרה of the last 3 דפים? _____